

A la vora del foc | Any nou, vida nova o vella? | Climent Forner

«Any nou, vida nova» deu ser una de les salutacions més corrents d'aquests dies, just encetat l'any 2009. Ara bé, per més plena de bona voluntat que sigui, no sé si ens adonem prou del profund significat que podria tenir, i que hauria de tenir per anar bé. Tot depèn, és clar, de com entenguem la vida i de com haguem viscut les mateixes festes nadalenques proppassades.

En clau cristiana, aquesta expressió hauria de suposar tot un canvi, tota una conversió: ¿Hem renascut de veritat amb l'Infant de Betlem que, precisament avui, segons el nostre calendari litúrgic, fou batejat per Joan al riu Jordà? Si en virtut del sagrament de l'aigua i de

l'Esperit, creiem que un dia vàrem renéixer com a fills de Déu i homes nous, ja ressuscitats amb el Crist en esperança (com recalca el papa Benet XVI), caldria que n'assumíssim les conseqüències deixant de banda els hàbits o costums mortals de la «vida vella» per viure la «vida nova» d'amor com a fills de Déu, germans i hereus

de la glòria. No es tracta d'estrenar vestit sinó de canviar d'actitud. (I el Reis de l'Orient que es facin fúmer!).

El susdit adagi també podríem interpretar-lo en clau simplement humana: «Any nou, vida nova»? Tant de bo fos així pel que fa a la justícia, a la solidaritat, a la pau, a tots aquells valors universals que, admesos per tothom d'humans com són, coincideixen plenament amb els valors evangèlics continguts en les Benaurances. Fa seixanta anys de la Declaració Universal dels Drets Humans per part de l'ONU, i què? I la Declaració Universal dels Drets Col·lectius dels Pobles, quan? Des de Kioto que es van repetint protocols contra el canvi climàtic, i... Uns interrogants semblants podríem aplicar a la nostra Església: Què se n'ha fet, per exemple, del Concili Vaticà II, renovador i esperançador com era? Cal certament una «nova evangelització», però no caldria també, abans, una «nova cristianització» de la mateixa Església?

No hi haurà vida nova, de veritat, si no comencem per creure en nosaltres mateixos i en la necessitat (no sols possibilitat) de fer realitat els somnis i/o compromisos. Envellits i descreguts com ens hem anat tornant, ens cal recuperar la innocència i la gosadia dels infants si volem transformar de debò aquest nostre món tan trist, tan injust, tan violent, tan poc humà, i aquesta nostra mateixa Església tan decebedora. Només havent renascut amb l'Infant de Betlem, o creient si més no en la bondat de les persones, podrem felicitar-nos de cor: **Any Nou, Vida Nova!**

Santuari de Santa Maria d'Ivorra. Foto: BNG

full

DIOCESA

SOLSONA | VIC

Llibres | Una presentació de les litúrgies orientals

Volum núm. 35 de la col·lecció «biblioteca litúrgica» que promou el Centre de Pastoral Litúrgica de Barcelona. L'autor, Manuel Nin, va néixer a El Vendrell (Tarragona) l'any 1956. És monjo benedictí de Montserrat. Fou ordenat prevere l'any 1998 i, des de 1999, és rector del Pontifici Col·legi Grec de Roma.

En la primera part del seu llibre presenta els orígens de les litúrgies orientals, la formació i contingut de les diferents anàfores que fan servir i les descriu: siro-oriental, siro-occidental, copta, etiòpica, bizantina i armènia. En la segona part presenta l'any litúrgic i la seva aplicació a les esmentades litúrgies.

És un llibre dedicat especialment als estudiosos que volen conèixer o aprofundir en aquesta matèria i representa «un gran esforç de sistematització i síntesi que sens dubte serà àmpliament valorat per totes les persones interessades.»

full diocesà | Solsona i Vic

DIRECTORS:
VIC: Josep Casals
Santa Maria 1, 08500 VIC
Tel. / Fax 93 885 07 09
Correu electrònic:
mitjans-comunicacio@bisbatvic.com
SOLSONA: Mitjans de Comunicació
Plaça Palau 1, 25280 SOLSONA
Tel. 973 48 06 19
C/e: mitjans@bisbatsolsona.cat

EDICIÓ: Mitjans de Comunicació Social de cada Bisbat.
REDACCIÓ: Santa Maria, 1 - 08500 VIC
ADMINISTRACIÓ:
Rda. Camprodon 2, 08500 VIC
Tel. 93 889 14 78 / Fax 93 88919 09
IMPRESSIÓ: Gràfiques Diac,
Ronda Camprodon 2, 08500 Vic

DIPOSIT LEGAL: 14.355/60

El dubte

Segons la definició del diccionari Alcover-Moll, la paraula *dubte* és l'estat d'indecisió de l'esperit entre acceptar o no una cosa com a veritable.

Els apòstols van dubtar en veure el Jesús ressuscitat i pensaven que era un esperit. «Palpeu-me i mireu, que un esperit no té carn ni ossos com veieu que tinc jo». Quan li ho van explicar Tomàs també dubtava: «Si no veig a les seves mans el senyal dels seus claus, i no fico la mà al seu costat, no ho creuré». A la darrera aparició a Galilea «En veure'l, —escriu Sant Marc— es prosternaren davant d'ell; però alguns van dubtar». A les pàgines centrals d'aquest FULL hi trobareu un reportatge sobre el Sant Dubte d'Ivorra

(bisbat de Solsona), amb motiu del mil·lenari que se celebrarà a partir del present any.

«Malgrat la llunyania dels segles, les figures del retaule [gòtic] del Sant Dubte ens recorden que l'actitud pròpia dels cristians és reconèixer Jesucrist ressuscitat, que es manifesta a través dels signes, tenir sempre la mirada fixa en Ell, cercar-lo perquè és a prop. Tant de bo també nosaltres, com una generació més en aquest pelegrinatge de segles, escoltéssim el missatge permanent que el Sant Dubte proclama i confesséssim amb nou ardor que Jesús ressuscitat és amb nosaltres». (Mons. Jaume Traserria: Carta pastoral *Sempre amb nosaltres*).

Diuenge El Baptisme del Senyor | Cicle B

Lectura del llibre del profeta Isaïes (42,1-4,6-7)
Això diu el Senyor: «Aquí teniu el meu servent, de qui he pres possessió, el meu estimat, en qui s'ha complagut la meua ànima. He posat en ell el meu Esperit perquè porti el dret a les nacions. No crida ni alça la veu, no es fa sentir pels carrers; no trenca la canya que s'esberla, no apaga la flama del ble que vacil·la; porta el dret amb fermesa, sense defallir, sense vacil·lar, fins haver-lo implantat a la terra, fins que les illes esperin les seves decisions.

Jo, el Senyor, t'he cridat bondadosament, et prenc per la mà, t'he configurat i et destino a ser aliança del poble, llum de les nacions, per tornar la vista als ulls que han quedat cecs, per treure de la presó els encadenats i alliberar del calabós els qui vivien a la fosca.»

Salm responsorial (Salm 28)

Que el Senyor beneeixi el seu poble amb el do de la pau.

Doneu al Senyor, fills de Déu,
doneu al Senyor glòria i honor,
honoreu el Senyor, honoreu el seu nom,
adoreu el Senyor, s'apareix la seva santedat.

La veu del Senyor es fa sentir sobre les aigües,
ve el Senyor sobre les aigües torrencials.

La veu del Senyor és potent,
la veu del Senyor és majestuosa

Lectura dels Fets dels Apòstols (10,34-38)
En aquells dies, Pere prengué la paraula i digué: «Ara veig de veritat que Déu no fa diferències a favor d'uns o altres; Déu acull tothom qui creu en ell i fa el bé, de qualsevol nacionalitat que sigui. Ell va adreçar la seva paraula al poble d'Israel, anunciant-li la nova felicitat: la pau per Jesucrist, que és Senyor de tots.

Vosaltres ja sabeu què ha passat darrerament per tot el país dels jueus, començant per Galilea, després que Joan havia predicat a la gent que es fessin batejar. Parlo de Jesús de Natzaret. Ja sabeu com Déu el va consagrar ungint-lo amb Esperit Sant i amb poder. Com passà pertot arreu fent el bé i donant la salut a tots els qui estaven sota la dominació del diable, perquè Déu era amb ell.»

Lectura de l'evangeli segons sant Marc (1,7-11)
En aquell temps Joan predicava així: «Després de mi ve el qui és més poderós que jo, tan poderós que no sóc digne ni d'ajupir-me a deslligar-li la corretja del calçat. Jo us he batejat només amb aigua: ell us batejarà amb l'Esperit Sant.» Per aquells dies Jesús vingué des de Natzaret a Galilea, i Joan el batejà en el Jordà. A l'instant quan sortia de l'aigua, veié que el cel s'esquinçava i que l'Esperit, com un colom, baixava cap a ell, i es va sentir una veu del cel: «Ets el meu Fill, el meu estimat, en tu m'he complagut.»

Batejats també amb «l'Esperit Sant» | Pere Casas.....

Joan batejava només amb aigua. Jesús, amb aigua i amb l'Esperit Sant. D'aleshores ençà, tots els qui ens diem cristians també som batejats amb aigua i amb l'Esperit Sant. I remarco amb l'Esperit Sant, perquè sense el do de l'Esperit, el baptisme d'aigua seria un ritus semblant al de Joan Baptista i prou.

Sí, tots hem estat batejats amb aigua i amb l'Esperit Sant. Però, no sé si en som gaire conscients i testimonials. Els batejats hauríem de ser aquelles persones que intentéssim de viure i actuar sempre

segons el seu alè creador i vivificador, que fóssim capaços d'alliberar-nos de la por que tenalla l'esperit renovador, de la mediocritat de la nostra vida espiritual, de l'immobilisme o de la inalterabilitat de les estructures caduques, de l'egoisme ...

Si no, és fàcil de ser «tots catòlics, apostòlics i romanços.»

«Ets el meu Fill, el meu estimat,
en tu m'he complagut»

Crònica de la visita pastoral a l'arxiprestal de Vic (2)

Per Tots Sants, dissabte 1 de novembre, el bisbe Romà Casanova féu la visita pastoral a **Sant Vicenç de Malla i Sant Esteve de Múnter**. A Malla, la missa estacional fou solemne i plena, amb quatre joves confirmats. El pastor parlà intensament de comunió. Comunió amb tota la diòcesi, amb els sants de la glòria i amb els difunts. I ens encoratjà a tots, especialment als confirmats, a ser testimonis de Crist seguint el camí de les Benaurances (cf. Mt 5,11). Agraï a tothom la seva nombrosa assistència i al rector, Mn. Josep Guitart i Piella, la seva dedicació pastoral. La pregària al cementiri fou íntima i lluminosa. Després de la pluja, el sol del cel de la Plana ens picava l'ullet. Bonic signe d'esperança en el cor d'un cementiri postmodern. Abans del dinar de germanor hi hagué una trobada amb les forces vives de la parròquia.

A la tarda, es visità la parròquia de Sant Esteve de Múnter. Tots els bancs eren plens. S'inaugurava la restauració de l'altar del Roser, amb els seus quinze misteris del segle XVI. Bonic sermó del bisbe sobre la crida a la santedat, visita al cementiri i llarga xerrada eixint de missa amb el Montseny de rerefons.

El dia 2 de novembre, festa dels Fidels Difunts, el bisbe Romà féu la missa estacional a la parròquia de la **Divina Pastora (Caputxins)** de Vic. D'hora ja hi havia bon ambient i el cor parroquial a punt. L'església era plena, i l'assemblea, participativa; contingudament festiva com calia en aquell dia. El rector, Mn. Josep M. Riba, començà dient que enguany la parròquia celebra el cinquantè aniversari de la seva erecció com a tal. El pastor va animar a viure la fe abandonant-se a Jesús que sempre ens diu: «Veni a mi i jo us alleugeriré... que sóc mans i humil de cor», d'acord amb l'evangeli escollit. En sortir, un piscolabis popular i salutacions amicals, tot entranyablement parroquial. El bisbe acabà visitant les diferents estances annexes. Amb la pluja intermitent com a música de fons, símbol cert de fecunditat, vam cloure la visita dolçament esperançats.

La visita pastoral a la parròquia de Lurdes, també de la ciutat de Vic, es va anar fent durant la setmana. El rector, Mn. Francesc Chía i Segura, va acompanyar el bisbe Romà en tot moment.

El dimecres dia 5 va visitar les Germanes Serventes del Sagrat Cor de Jesús i el conjunt de les seves obres: casa generalícia, residència i col·legi del Sagrat Cor, saludant i parlant a totes les classes. Al vespre es va reunir amb un bon centenar de nens i nenes de la catequesi.

El dijous dia 6 va saludar el claustre de professors

del col·legi i després va parlar amb els joves de confirmació.

El divendres dia 7 va visitar malalts i gent gran durant tot el dia.

El diuenge dia 9 el bisbe presidí la missa estacional. Es confirmaren deu joves i la celebració fou ben participada i molt ben cantada. Era la festa de la dedicació de la basílica de Sant Joan del Laterà, la primera catedral del món catòlic. El conjunt de l'acte pastoral, festa del dia i confirmacions, donava ocasió al bisbe d'exhortar a construir la nostra vida sobre el fonament de Crist. Comiat de benedicció i encoratjaments fraternals.

Passà la tarda amb les germanes grans de la Casa Mare Pia. «Agraïm molt la vostra visita», va acabar el rector. «Ens heu donat el que esperàvem del nostre pastor.»

A la Serra de Santferm, un vellet venerable, content de ser saludat pel bisbe, li va dir: «Els nostres pares ens van ensenyar a creure en Déu i a estimar el treball.» Dues coses essencials per a adquirir la saviesa de la vida.

El barri del Remei és viu i molt plural. És el lloc de Vic amb més presència africana. La parròquia fa un gran treball integrador. S'hi nota l'acolliment franciscà amb el desig universal de «Pau i bé». El bisbe la va anar visitant a estones durant la setmana. El rector, el P. Lluís Rocaspana, i el P. Francesc l'anaren acompanyant pels carrers, racons i persones del barri. Destacaria tres moments forts de la visita pastoral.

L'assemblea parroquial vespertina del **divendres dia 14** s'inicià amb un cant, molt sentit, de la Karoline de Nigèria. Com a bona africana, ho feia amb el fillet a la falda. La comunitat és un magnífica mosaic de grups: Consell Parroquial, Visitadors de Malalts, Càritas, Litúrgia, Catequesi, Amistat, Bíblia, Pregària, Neteja, Excursions, Coral, Immigració... amb una gentil revista que es diu «Caliu».

Al vespre del **dissabte dia 15**, abans de la missa estacional, hi hagué una trobada ecumènica molt fraternal i, a iniciativa del nostre bisbe, s'acordà de retrobar-se i pregar junts a Jesucrist que tant desitja que «tots siguin u» (Jn 17). En la missa s'omplí l'ampla nau. Comentant les lectures del diuenge trenta-tres de durant l'any, el pastor exhortà a seguir sempre i a estimar Jesús, «ja que tots sou fills de la llum i del dia. No som pas de la nit ni de la foscor» (1Te 5,1ss).

Cal remarcar que a l'església del Remei hi ha l'únic altar de la diòcesi dedicat al beat Joan XXIII, el papa bo que els vells recordem bé i que era terciari franciscà. Com sempre, el bisbe saludà tothom qui ho volgué i s'acomiadà nit enllà.

Pregària de sant Efreem

Sant Efreem (segle IV) fou diaca de l'Església de Síria, un gran poeta místic i un eminent teòleg, anomenat, en el seu temps, «Cítara de l'Esperit Sant».

Senyor Jesucrist,
vós que teniu el poder sobre la vida i sobre la mort,
vós que coneixeu els secrets més íntims,
purifiqueu-me del mal que he comès en secret
sota la vostra mirada.

Mireu, els meus anys declinen de dia en dia
i els meus pecats augmenten.

Senyor, Déu de les ànimes i dels cossos,
vós coneixeu l'extrema fragilitat de la meva ànima
i del meu cos.

Doneu-me força, Senyor, en la meva feblesa
i sosteniu-me en la meva misèria.

Doneu-me un cor agraït que es recordi sempre
dels vostres beneficis.

Senyor de bondat infinita,
no us recordeu dels meus nombrosos pecats
i oblideu les meves traïcions.

Senyor, no menyspreu la pregària
d'aquest pobre pecador que sóc jo,

conserveu-me en la vostra gràcia
que em protegeixi fins al final com m'ha protegit
fins avui!

Senyor, jo us lloo i glorifico
perquè la vostra misericòrdia envers mi
no ha tingut límits:
vós heu estat per a mi ajuda i protecció.
Sigui beneït eternament el vostre Nom,
perquè vós sou el nostre Déu, i el meu Déu,
pels segles dels segles.
Amén.

Jesús, Fill de Déu | Romà Casanova, bisbe de Vic

La fe cristiana confessa clarament que Jesús és el Fill de Déu. I aquesta afirmació és clau en la fe cristiana. Però ens podem preguntar: aquesta fe, què ens aporta a nosaltres i al nostre món?

Al llarg de la història de la fe cristiana han anat apareixent corrents de pensament que han negat, uns, la vertadera humanitat de Jesús (docetisme, gnosticisme...), altres, la divinitat de Jesús (arrianisme...), i altres han negat la unitat en la persona divina de la veritable humanitat i divinitat de Jesús, el Fill de Déu (nestorianisme...).

Aquestes afirmacions poden aparèixer subtilment en qualsevol moment de la història. És tan gran el misteri de Crist que si no hi ha fe vertadera i humil podem anar d'un costat a l'altre negant la veritat de Jesús. De vegades podem presentar Jesús com un home renovador en la història de les religions i li podem adjudicar les realitats que en el moment històric ens semblen més adients d'acord amb les ideologies de moda, com ara el Jesús revolucionari, el Jesús superestrella, el Jesús mestre d'espiritualitat o el Jesús mestre d'ètica, entre altres.

Jesús, però, sempre està més enllà de les nostres modes i, al mateix temps, sempre està ben a prop de la nostra humanitat i de la nostra història. L'afirmació de la fe cristiana ens fa veure en Jesús la veritable humanitat unida a la veritable divinitat, enllaçades

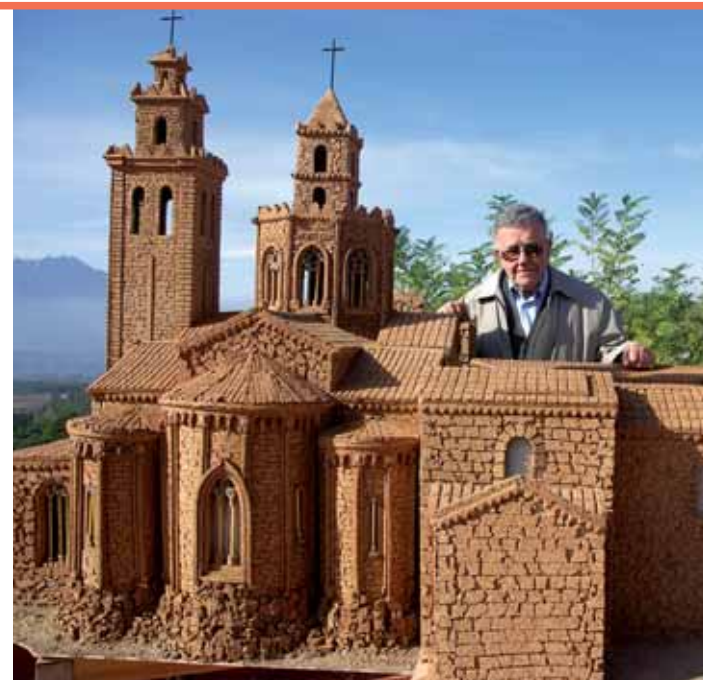
de manera indissoluble en la persona divina del Fill de Déu.

Diu el Concili Vaticà II: «El Fill de Déu, per la seva encarnació, s'ha unit d'alguna manera amb cada home. Va treballar amb mans d'home, pensà amb enteniment humà, actuà amb voluntat humana, estimà amb cor d'home. Nascut de Maria Verge, es féu de debò uns dels nostres, semblant en tot a nosaltres, tret del pecat» (*Gaudium et spes*, 22).

La dignitat de l'ésser humà, amb Crist, ha aconseguit la seva dignitat més sublim. Per això la nostra humanitat, la personal de cada un de nosaltres i la de tota persona humana, és digna de la màxima valoració i respecte. Al mateix temps, Crist ens descobreix la nostra vocació suprema: hem estat cridats en el mateix Jesús, Déu i home, a compartir la vida divina, la vida de fills de Déu. L'home és gran en la seva dignitat i en la seva vocació. Crist ens ho ha manifestat i ens ho ha donat, fent-se germà nostre, morint i ressuscitant per la salvació de la humanitat.

També l'acció de l'home en el món té des de la fe cristiana un significat nou. El món és el lloc dels fills de Déu, perquè el Fill etern de Déu l'ha fet seu. Els fills de Déu treballem, gaudim, estimem i sofrim sabent que la plenitud del món serà la nostra plena manifestació, quan *serem semblants a Déu, perquè el veurem tal com és* (1Jn 3,2).

Una maqueta com a pessebre. Així té acostumats als seus feligresos i vilatans Mn. Sebastià Codina, rector de Vacarisses i col·laborador del Full. Enguany ha fet una reproducció del monestir de Sant Cugat de la qual us oferim aquestes dues imatges.

Agenda litúrgica de la setmana

11 □ **Diumenge El Baptisme del** / Marc 1,21-28

Senyor / B. Sant Higiní, papa (s. II). Santa Hortènsia, verge.

Lectures: Is 42,1-4. 6-7 / Salm 28 / Fets 10,34-38 / Marc 1,7-11

Litúrgia de les hores: Setmana I

12 ■ **Dilluns.** Sant Arcadi, màrtir (†304).

Lectures: Hebreus 1,1-6 / Salm 96 / Marc 1,14-20 13

13 ■ **Dimarts.** Sant Hilari, bisbe i doctor de l'Església (†368).

Lectures: Hebreus 2,5-12 / Salm 8

14 ■ **Dimecres.** Sant Fèlix de Nola, prevere. (†260). Sant Malaquies, profeta (415 aC.)

Lectures: Hebreus 2,14-18 / Salm 104 / Marc 1,29-39

15 ■ **Dijous.** Sant Maur, abat (†583). Sant Plàcid, monjo. Sant Pau, primer ermità

Lectures: Hebreus 3,7-14 / Salm 94 / Marc 1,40-45

16 ■ **Divendres.** Sant Marcel, papa i màrtir (†308). Sant Honorat, abat (†429).

Lectures: Hebreus 2,5-12 / Salm 8

Lectures: Hebreus 4,1-5.11 / Salm 77 / Marc 2,1-12

17 ■ **Dissabte.** Sant Antoni, abat (tc.356).

Lectures: Hebreus 4,12-16 / Salm 18 / Marc 2,13-17

18 □ **Diumenge II de durant l'any** / **B.** Santa Beatriu, verge (s.XIII). Santa Josefina Bakhita, verge (†1947).

Lectures: 1Samuel 3,3b-10.19 / Salm 39 / 1Corintis 6,13c-15a.17-20 / Joan 1,35-42

Lectures: 1Samuel 3,3b-10.19 / Salm 39 / 1Corintis 6,13c-15a.17-20 / Joan 1,35-42

El Sant Dubte d'Ivorra: Mil anys | Fermí Manteca*

Fa més de 10 anys que la parròquia d'Ivorra, del bisbat de Solsona, està preparant la celebració del Mil·lenari del Sant Dubte, un fet que va marcar la història religiosa, social i cultural, no solament d'aquesta població de la Segarra, sinó també de la naixent Catalunya a principis del segle XI. És també un dels fets que ha donat més rellevància i més prestigi a Ivorra, de tal manera que durant segles va ser motiu perquè aquest indret de la Segarra fos punt d'arribada de nombroses peregrinacions. Tot i que els documents més antics que es conserven no són coetanis del miracle, el cert és que la tradició oral, la documentació detallada procedent dels segles XIV i XV i fins i tot les restes i relíquies que es conserven, ens donen a entendre que al segle XI ja existia la creença de la veracitat del Sant Dubte.

El prodigiós fet del Sant Dubte

Fou un dia no determinat de l'any 1010, en l'església parroquial de Santa Maria d'Ivorra, situada a l'indret on més tard, al segle XVII, es construiria l'actual Santuari, i molt a prop d'una altra església dedicada als Sants Gervasi i Protasi (avui desapareguda). Deia la missa el rector Bernat Oliver, fill de l'Aguda de Torà. Després de la consagració, el mossèn va començar a dubtar sobre la presència eucarística de Jesucrist en les espècies del pa i del vi.

Aquell dubte provocà que el calze es convertís en una font d'on rajava sang que tacà els corporals de l'altar i el terra. Unes dones que filaven prop de l'església recolliren la sang amb les estopes procedent dels seus filats.

Avisat Sant Ermengol, bisbe d'Urgell, que es trobava a Guissona, reconegué el fet com a miraculós i prenent el calze i una mostra dels corporals tacats de sang, se'ls endugué a Roma en un dels viatges que hi realitzà. El papa Sergi IV, un cop escoltat el relat del bisbe d'Urgell, va enviar un comissionat a Ivorra. Un cop reconegut i examinat el fet, el legat va ordenar que es fundés una confraria sota la invocació de Santa Maria d'Ivorra. El

mateix bisbe Ermengol en redactaria les constitucions. La creació de la confraria va ser motiu perquè el papa Sergi IV estengués una butlla pontificia en la qual reconeixia el miracle eucarístic i atorgava privilegis i indulgències a la confraria d'Ivorra. Sant Ermengol donà el calze del miracle al Papa i aquest li regalà una col·lecció de diverses relíquies. El fet del Sant Dubte convé emmarcarlo dins el context de l'època, en plena reconquesta en la línia defensiva del Llobregós i en la construcció i cohesió del país que duia a terme el bisbe Ermengol. També convé situar-lo en un marc més ampli, caracteritzat per les doctrines de Berengari, arxidiaca d'Angers, que l'any 1004 va començar a estendre l'heretgia de negar la presència real de Crist en l'Eucaristia.

Vint anys després de la mort de Sant Ermengol, que va tenir lloc a Pont de Bar el 3 de novembre del 1035, un successor seu, el bisbe Guillem Guifré, consagrava la nova església parroquial de Sant Cugat d'Ivorra, dins el recinte emmurallat del nou poble d'Ivorra, bastit a redós del castell en un lloc prominent prop de l'anterior poble. Sota l'altar major es col·locaren les relíquies, tant les tovalles i estopes tacades de sang com les que havia regalat el papa Sergi IV, juntament amb la butlla signada per aquest.

La devoció es consolida i s'estén

La "Confraria de la Benaurada Madona, Sancta Maria de Hivorres" va ser fundada pel bisbe Ermengol a resultes del prodigi del Sant Dubte. Una còpia de les constitucions es conserven a l'Arxiu Diocesà de Solsona. Les confraries o confraternitats que apareixen en l'Edat Mitjana venen a donar resposta a les necessitats de cohesionar la societat al voltant d'uns objectius comuns, com és ara la devoció religiosa a un sant patró i el foment de finalitats benèfiques entre els seus membres. Una de les més antigues de Catalunya és aquesta d'Ivorra, fundada per Sant Ermengol a principis del segle XI. Les seves constitucions, en un context social en què està cristal·litzant el règim feudal i està en crisi l'ordre social i polític tant en la societat com en l'Església, són fruit de l'esperit reformista que Ermengol està duent a terme des d'Urgell.

La devoció al Sant Dubte d'Ivorra s'estengué principalment gràcies a la Confraria de Santa Maria. A finals del segle XII és fundat el Real Monestir de Religioses Sanjoanistes Creuades a Sigena, a la província d'Osca (Aragó) per Sancha, dona del rei Alfons II, amb l'aprovació del papa Celestí III. En la seva fundació s'hi van aportar unes relíquies del Sant Dubte, consistents en una porció de les estopes

Imatges del retaule

tacades de la sang del prodigi. Les estopes es col·locaren en un petit copó dins el sagrari del monestir. Posteriorment es van traslladar a un reliquiari en forma d'ostensori, que va desaparèixer en l'incendi del monestir en 1936.

A principis del segle XV, es va decidir treure de sota l'altar major de la parròquia de Sant Cugat d'Ivorra les relíquies procedents del segle XI i la butlla pontificia de Sergi IV. L'any 1426, el comte de Cardona, Joan Ramon Folch i el rector d'Ivorra, Arnau Salabert, n'informen al Cardenal Pere de Foix, legat de la Santa Seu a la Corona d'Aragó. A resultes d'aquestes diligències, el bisbe d'Urgell, Francesc de Tovia, decideix construir el reliquiari en forma de custòdia que es conserva actualment a l'església parroquial. Aquest bisbe havia estat anteriorment Prior de Santa Maria de Daroca, on també es conserven relíquies d'un miracle eucarístic. Fins i tot, el rei Alfons el Magnànim, en Real Cèdula de 13 d'octubre de 1431, facultà els confreres d'Ivorra per demanar almoïna per a pagar el reliquiari per tot el regne d'Aragó.

El fet que els confreres d'Ivorra poguessin passar per totes les parròquies a explicar el prodigi, determinà que, a partir d'aquell moment molta gent anessin a Ivorra en peregrinació i s'hi organitzessin actes multitudinaris. És per això que es determinà construir una hostatgeria per als peregrins devots que hi acudien. Es conserva un document datat a Anglesola el 30 d'agost del 1436, en què Pere de Traserres, prefecte del monestir de Sant Pere dels Arquells i Vicari General del Bisbe Jordi de Vic, concedeix la facultat de demanar almoïnes per tot el bisbat per a les obres de l'església de Santa Maria d'Ivorra i per a la construcció d'una hostatgeria. Igualment el comte del Pallars i conestable d'Aragó, Arnau Roger, des del castell de Sort expedí lletres donant permís per difondre el Sant Dubte pel seu territori i per demanar almoïnes per a mantenir un sacerdot a l'església de Santa Maria d'Ivorra i per a la construcció de l'hostatgeria.

Durant el mateix segle XV és quan es construí també el retaule gòtic de Santa Maria, dipositat actualment a la Catedral de Solsona, a l'espera de ser retornat a la parròquia d'Ivorra. Un retaule amb escenes de la Mare de Déu en què a la predel·la estan representades escenes del prodigi del Sant Dubte, una amb el vessament de la sang i l'altre amb el bisbe Ermengol recollint les relíquies.

Dintre poc en celebrarem el Mil·lenari

Ja ben entrat el segle XVII, es va determinar construir l'actual església de Santa Maria amb hostatgeria annexa. Durant la Guerra Civil de 1936 es va cremar el retaule barroc del Santuari, així com els retaules i l'orgue del temple parroquial de Sant Cugat. Tanmateix, el reliquiari, la imatge de Santa Maria d'Ivorra i les campanes foren salvats gràcies a la diligència del batlle de la població.

El Santuari va patir les conseqüències de l'incendi i es va anar deteriorant fins que, en 1985, es va esfondrar la teulada juntament amb la volta del temple i va deixar l'edifici en estat de ruïna. Els feligresos d'Ivorra, però, en 1998, van portar a terme la rehabilitació de l'edifici, amb les obres de reconstrucció de les voltes del temple, la construcció d'una nova teulada i la construcció del Crist del Sant Dubte, en vistes ja a la preparació del Mil·lenari del miracle medieval, amb la constitució també d'una comissió que està programant diferents actes commemoratius durant l'any que anirà des de la festa de Pasqüetes de 2010 a la festa de Pasqüetes de 2011. Igualment estan en projecte les obres de restauració del temple parroquial de Sant Cugat.

És aquesta una commemoració que, traspasant l'àmbit parroquial, vol irradiar tota la comunitat diocesana i convida tothom a participar d'aquesta celebració del Mil·lenari del Sant Dubte d'Ivorra.

* Rector d'Ivorra

